

Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=29052>

Özet

Performans kayg?s? ve ba?ar?s?zl?k korkusu, bireylerin akademik, mesleki veya sosyal alanlardaki ba?ar?lar?n? olumsuz etkileyebilen yayg?n psikolojik olgulard?r. **Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri (PBDE)**, bireylerin potansiyel performans ba?ar?s?zl?klar?na ili?kin bili?sel ve duygusal tepkilerini de?erlendirmek amacıyla geli?tirilm? bir psikometrik araçtır. Bu envanter, orijinal ad? **Performance Failure Appraisal Inventory (PFAI)** olan ölçe?in Türkçe'ye uyarlamas? olup, Kahraman ve Sungur (2016) taraf?ndan gerçe?letirilm?tir. PBDE, be? alt boyutta, bireylerin ba?ar?s?zl?k durumunda ya?ayabilecekleri utanç, öz sayg? kayb?, gelece?in belirsizli?i, sosyal ilgi kayb? ve ba?kalar?n? hayal k?r?kl???na u?ratma korkular?n? ölçmektedir. Bu ölçek, özellikle performans odakl? ortamlarda bireylerin ba?ar?s?zl?k alg?lar?n? anlamak ve bu yöndeki müdahaleleri geli?tirmek için de?erli bir araç sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri, PFAI, performans kayg?s?, öz sayg?, psikometri, ölçek uyarlamas?, geçerlik, güvenilirlik.

Yazarlar

Nurcan Kahraman, S. Sungur

Amaç

Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri (PBDE)'nin temel amac?, bireylerin potansiyel performans ba?ar?s?zl?klar?na yönelik bili?sel de?erlendirmelerini ve duygusal tepkilerini sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu ölçek, bireylerin ba?ar?s?zl?k durumunda ortaya ç?kabilecek olumsuz sonuçlara ili?kin alg?lar?n?, özellikle utanç, öz sayg? de?erinin dü?mesi, gelece?in belirsizli?i, sosyal çevredeki ilgi kayb? ve ba?kalar?n? hayal k?r?kl???na u?ratma gibi boyutlarda belirlemeyi hedefler.

Ölçek, bu alg?lar?n yo?unlu?unu ve türünü ortaya koyarak, performans kayg?s? ya?ayan veya ba?ar?s?zl?k korkusuyla mücadele eden bireyler için tan?sal ve müdahaleye yönelik çal??malar?n geli?tirilmesine katkıda bulunmay? amaçlamaktadır. Türk kültürüne uyarlamas? sayesinde, Türk popülasyonunda bu önemli psikolojik yap?n?n daha iyi anla??lmas?na olanak sa?lam??tır.

Yap?

Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri (PBDE), bireylerin potansiyel bir ba?ar?s?zl?k durumunda ortaya ç?kard?klar? bili?sel ve duygusal de?erlendirmeleri ölçen çok

boyutlu bir yap?y? temel al?r. Bu yap?, genel olarak performans kayg?s? ve ba?ar?s?zl?k korkusu ile ili?kilidir. Ölçek, 25 maddeden ve be? ana alt boyuttan olu?maktadır.

Bu alt boyutlar, ba?ar?s?zl???n farklı yönlerine ili?kin alg?lar? temsil eder: **Utanc? ve mahcubiyet korkusu**, **Öz sayg? de?erinin dü?ece?i korkusu**, **Gelece?in belirsizli?i**, **Sosyal ilgiyi kaybetme** ve **Di?er ki?ileri hayal k?r?kl???na u?ratmak**. Her bir alt boyut, bireyin ba?ar?s?zl??? nas?l yorumlad???n? ve bu duruma kar?? hangi duygusal ve bili?sel tepkileri verdi?ini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlamas? sürecinde, **Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri (PBDE)**'nin yap? geçerli?i, do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ile incelenmi?tir. Yap?lan analizler, ölçe?in be? boyutlu modelinin orijinal yap?ya uygun oldu?unu göstermi?tir.

DFA sonucunda elde edilen uyum indeksi de?erleri, modelin veri ile iyi bir uyum sergiledi?ini belirtmektedir: GFI (Goodness of Fit Index) = .98, CFI (Comparative Fit Index) = .95, RMSEA (Root Mean Square Error of Approximation) = .04 ve SRMR (Standardized Root Mean Square Residual) = .09. Bu de?erler, psikometrik aç?dan kabul edilebilir ve hatta mükemmel uyum düzeylerini i?aret etmektedir. Ayr?ca, ölçekteki maddelerin faktör yükleri .70 ile .86 aras?nda de?i?mekte olup, bu da maddelerin ilgili alt boyutlar?n? güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Güvenirlik

Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri (PBDE)'nin güvenilirli?i, iç tutarl?lık katsay?lar? (Cronbach's Alpha) ile de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in alt boyutlar?na ili?kin hesaplanan iç tutarl?lık katsay?lar? .74 ile .80 aras?nda de?i?mektedir.

Bu de?erler, ölçe?in alt boyutlar?n?n tutarl? ve güvenilir ölçümler sa?lad???n? göstermektedir. Genellikle .70 ve üzeri Cronbach's Alpha de?erleri, psikometrik araçlar için kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyi olarak kabul edilir. Bu bulgular, PBDE'nin Türk popülasyonunda da güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu desteklemektedir.

Faktör Analizi

Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri (PBDE)'nin yap?sal geçerli?ini incelemek amacıyla, Kahraman ve Sungur (2016) taraf?ndan yap?lan do?rulay?c? faktör analizi (DFA) uygulanm???tır. Bu analiz, ölçe?in 25 maddesinin be? alt boyuta da??l?m?n?n teorik modele uygunlu?unu test etmi?tir.

Analiz sonuçlar?, ölçe?in be? boyutlu modelinin iyi bir uyum sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Elde

edilen uyum indeksi de?erleri (GFI=.98, CFI=.95, RMSEA=.04, SRMR=.09) modelin veriye mükemmel bir ?ekilde uydu?unu göstermektedir. Her bir maddenin ilgili alt boyutuyla olan ili?kisini ifade eden faktör yükleri ise .70 ile .86 aras?nda de?i?mekte olup, tüm maddelerin ilgili faktörlere güçlü katkı sağlad???n? ve ölçek yap?s?n?n sağlam oldu?unu kan?tlamaktadır.

Ölçek

Test Türü: Uyarlama

Format: 25 maddeden ve 5 alt boyuttan olu?an, **5'li Likert** tipi bir derecelendirme ölçe?idir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yeti?kinler ve ergenler için uygun oldu?u varsay?lmaktadır.

Ya? Grubu: Belirtilmemi?tir, ancak genellikle yeti?kinler ve ergenler için uygundur.

Popülasyon Detaylar?: Özgün çal???mada spesifik popülasyon detaylar? belirtilmemi?tir.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendileri taraf?ndan doldurulan (self-report) bir anket formudur. Katılımcılar, her bir maddeyi 5'li Likert ölçe?i üzerinde de?erlendirirler.

Anahtar Kelimeler

Performans kayg?s?, **Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri**, **PFAI**, öz sayg?, psikometri, ölçek uyarlamas?, faktör analizi, güvenirlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Sa?lanmam???t?r.

Kurum E-posta Adresleri: nurcan.kahraman@gmail.com (Nurcan Kahraman için)

Yaz???ma Adresi: Sa?lanmam???t?r.

?zinler, Ücretler ve Test Y?li?

Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri (PBDE)'nin kullan?m?yla ilgili spesifik izinler veya ücretler hakkında orijinal çal???mada detaylı bilgi verilmemi?tir. Genellikle akademik amaçlı? kullan?mlarda, orijinal yayıncılardan ve uyarlamayı yapan yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlamas? **2016** y?l?nda yayımlanmam???t?r.

Kaynaklar

Kahraman, N. ve Sungur, S. (2016). Adaptation of the Performance Failure Appraisal Inventory (PFAI) into Turkish. *Ahi Evran Üniversitesi K?r?ehir E?itim Fak?ltesi Dergisi (KEFAD)*, 17(3), 223-239.

Makale ba?lant?s?: kefad.ahievran.edu.tr

Envanterin orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [performans-basarisizlyk-degerlendirme-envanteri-toad.pdf](http://kefad.ahievran.edu.tr/performans-basarisizlyk-degerlendirme-envanteri-toad.pdf)

Performans Ba?ar?s?zl?k De?erlendirme Envanteri Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

25 madde 5 alt boyut

Utanç ve mahcubiyet korkusu (7 madde):

Öz sayg? de?erinin dü?ece?i korkusu (4 madde):

gelece?in belirsizli?i (4 madde):

Sosyal ilgiyi kaybetme (5 madde):

Di?er ki?ileri hayal k?r?kl???na u?ratmak (5 madde):